Autorem poradnika jest Redakcja portalu abcZdrowie.pl w konsultacji lekarskiej

PORADNIK

Kamica nerkowa bez tajemnic

Partnerem poradnika jest producent leku

Fitolizyna®

produkt złożony

Spis treści

- Czym jest kamica nerkowa?
- Kto jest najbardziej narażony na pojawienie się kamicy nerkowej?
- Przyczyny kamicy nerkowej
- Objawy kamicy nerkowej
- Rozpoznanie choroby
- Leczenie kamicy nerkowej
- Profilaktyka kamicy nerkowej
    - Nawodnienie
    - Dieta
- Przypisy

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Czym jest kamica nerkowa?

Kamica nerkowa należy do jednych z najczęściej występujących chorób układu moczowego. W drogach moczowych pojawiają się początkowo niewielkie, a z czasem coraz większe złogi, czyli kamienie, które nie mogą się samoczynnie rozpuścić i być wydalone. Powstają one na skutek wytrącania się nadmiernych ilości substancji chemicznych z moczu.

Z reguły tworzą się we wnętrzu nerki w obrębie tzw. kielichów nerkowych, które są częścią układu kielichowo-miedniczkowego oraz początkowym odcinkiem dróg moczowych.

Nerki pełnią w organizmie człowieka funkcję filtrującą są narządami oddzielającymi substancje szkodliwe, które następnie powinny być wydalone wraz z moczem. Niestety, nie zawsze się tak dzieje.

Czasem produkty filtracji odkładają się w układzie wydalniczym nerki w postaci maleńkich kryształków – tzw. piasku nerkowego. Jego obecność można wykryć już w ogólnym badaniu moczu. Zazwyczaj jest samoistnie wydalany w czasie oddawania moczu i nie powoduje żadnych objawów.

To z piasku wytwarzają się większe kamienie nerkowe, które znacznie trudniej jest usunąć z organizmu. Dlatego przy pierwszym stwierdzeniu obecności „piasku" w moczu, a więc podejrzeniu skłonności do pojawiania się złogów w nerkach, należy zgłosić się do lekarza w celu potwierdzenia wstępnej diagnozy i podjęcia odpowiednich kroków zapobiegających jawnej kamicy.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Kto jest najbardziej narażony na pojawienie się kamicy nerkowej?

Kamica nerkowa pojawia się średnio u 5–7 proc. ludzkości, ale zdecydowanie częściej występuje u osób zamieszkujących kraje wysoko rozwinięte (porównajmy: Arabia Saudyjska – 20 proc., Stany Zjednoczone – 13 proc., Europa – 5–10 proc., Azja – 1–5 proc.).[1]

Dzieje się tak między innymi wskutek nawyków dietetycznych, np. z powodu wysokiego spożycia białka zwierzęcego, a także nadmiernych ilości soli dodawanych do posiłków. Sprzyja temu również predyspozycja do otyłości.

Na kamicę nerkową nawet
4 razy częściej
chorują przedstawiciele rasy białej niż czarnej i żółtej.

Duże znaczenie w przypadku kamicy mają również uwarunkowania genetyczne.

Nie chodzi tutaj tylko o bezpośrednie pokrewieństwo (rodzinne występowanie kamicy powinno skłonić nas do czujności w tym zakresie), ale również o rasę, do jakiej należymy.

Okazuje się, że przedstawiciele rasy białej chorują na kamicę nawet 4 razy częściej niż rasy czarnej i żółtej.

Materiał portalu abcZdrowie.pl

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Kto jest najbardziej narażony na pojawienie się kamicy nerkowej?

Jednym z czynników ryzyka powstawania kamicy jest również płeć. **Kamica dróg moczowych pojawia się u około 10–12 proc. mężczyzn, podczas gdy u kobiet współczynnik ten wynosi jedynie około 5 proc.**[2]

Mężczyźni są **2 razy** bardziej narażenina powstanie kamicy nerkowej niż kobiety.

Mężczyźni
10-12%

Kobiety
5%

Pierwsze objawy można zauważyć między 20. a 30. rokiem życia, ale szczyt zachorowań jest dostrzegalny u osób w wieku 30–40 lat, u kobiet także po pięćdziesiątce. Pamiętajmy jednak, że kamica moczowa dotyka również populację dziecięcą.

Bardziej narażone na dolegliwości kamicze są osoby chorujące na nadczynność przytarczyc, przyjmujące duże dawki witaminy C lub D, pacjenci po operacji jelita cienkiego i kobiety w czasie ciąży.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Przyczyny kamicy nerkowej

Wiemy już, kto jest najbardziej narażony na pojawianie się kamicy nerkowej. A jakie są bezpośrednie przyczyny tej choroby?

Kamica nerkowa, jak już wyżej wspomnieliśmy, powstaje na skutek gromadzenia się i wytrącania nadmiernych ilości substancji chemicznych z moczu: moczanów, wapnia czy szczawianów.

Skąd jest ten nadmiar? Może być skutkiem innych chorób, na które cierpimy, np. dny moczanowej, osteoporozy, nadczynności tarczycy, chorób układu pokarmowego, chorób nerek, nawracających infekcji układu moczowego czy zaburzeń metabolicznych. Inną przyczyną kamicy nerkowej jest długotrwałe unieruchomienie, np. na skutek przewlekłej choroby czy urazu kręgosłupa.

Dużą rolę w rozwoju kamicy odgrywa również dieta, w tym zbyt małe spożywanie płynów – szczególnie podczas pobytu w gorącym klimacie czy pracy w wysokich temperaturach – prowadzące do odwodnienia organizmu.

Sprawia ono, że produkcja moczu jest ograniczona, staje się on zagęszczony i stanowi roztwór przesycony substancjami chemicznymi, które w tych warunkach krystalizują się, tworząc jądra kamieni moczowych.

Długotrwałe przyjmowanie leków zawierających wapń, witaminę D i witaminę C także może przyczynić się do powstania kamieni moczowych.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Przyczyny kamicy nerkowej

Nie możemy pominąć tu, wspomnianego powyżej aspektu genetycznego. **Kamica rozwija się bardzo często u osób z takimi chorobami dziedzicznymi, jak: kwasica kanalików nerkowych, cystynuria, hiperoksaluria czy hiperokalcuria, a więc nadmierne stężenie cystyny, szczawianów czy też wapnia w moczu.**

Niestety, kamica dróg moczowych ma dużą skłonność do nawrotów, więc jednorazowe pozbycie się ich nie zawsze uchroni nas przed kolejnymi, które mogą wytworzyć się już po 2–3 latach.[3]

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Objawy kamicy nerkowej

Kamica nerkowa dosyć często w początkowej fazie nie daje żadnych objawów, które mogłyby nas zaniepokoić. Jest to bardzo niebezpieczne dla naszego organizmu, ponieważ kamienie stają się coraz większe, negatywnie wpływają na pracę nerek, trudniej je usunąć i powodują coraz bardziej nasilone dolegliwości bólowe.

Względnie niewielkie nasilenie dolegliwości bólowych lub ich brak, występuje przy kamieniach znajdujących się w obrębie nerek. Bóle potęgują się w trakcie przemieszczania się kamieni w drogach moczowych – z nerek w kierunku pęcherza.

Najczęstszym objawem kamicy nerkowej jest bardzo silny ból pojawiający się w okolicy lędźwiowej, czyli tzw. kolka nerkowa. Dochodzi do zablokowania przepływu moczu, co wywołuje obrzęk i silny ból w okolicy brzucha czy boku, promieniujący do pachwin albo jąder.

Materiał portalu abcZdrowie.pl

Partnerem poradnika jest producent leku

Fitolizyna

Objawy kamicy nerkowej

Ból ten powstaje właśnie na skutek przesuwania się złogu z nerki do pęcherza wzdłuż moczowodu. Kamień musi przedostać się przez stosunkowo wąski moczowód, co wywołuje dolegliwości bólowe porównywalne z porodowymi. Atak kolki nerkowej może mieć charakter stały lub nawracający.

Poza wymienionymi objawami mogą pojawić się nudności, wymioty, częste oddawanie moczu czy też uczucie parcia na mocz. Widoczna jest również bladość skóry. Chory może odczuwać niepokój. Niekiedy pojawia się krwiomocz, czasami spadek ciśnienia tętniczego, a nawet omdlenia. Objawem wysoce niepokojącym jest pojawienie się gorączki z towarzyszącymi dreszczami.

Czasami atak kolki jest tak intensywny i uciążliwy, że kończy się na izbie przyjęć w szpitalu i wymaga interwencji lekarskiej.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Rozpoznanie choroby

Ból w okolicy lędźwiowej, parcie na pęcherz, a nawet wymioty i gorączka nagle zwalają nas z nóg. Co robić? Przede wszystkim należy **niezwłocznie zgłosić się do lekarza**. On właśnie powinien ocenić, czy objawy rzeczywiście świadczą o kamicy nerkowej.

Najpierw konieczne jest przeprowadzenie **wywiadu chorobowego z pacjentem**, w czasie którego lekarz dowie się, kiedy zauważyliśmy niepokojące nas objawy, jaki jest ich charakter i stopień nasilenia. Zapyta także o choroby, które pojawiały się u naszych bliskich oraz o to, czy przyjmujemy jakieś leki.

W trakcie pierwszej wizyty u lekarza przeprowadzane jest również **badanie fizykalne**. Sprawdzi on mięśnie w okolicy lędźwiowo-grzbietowej – w przypadku kolki są one napięte. Poza tym oceni reakcję organizmu chorego na uderzenie pięścią w okolicę lędźwiową pacjenta. Występujący wówczas ból nazywany jest dodatnim objawem Goldflamma. U zdrowego człowieka takie uderzenie nie wywołuje żadnej reakcji bólowej, natomiast dodatni objaw Goldflamma potwierdza podejrzenie kolki nerkowej.

Następnie chory powinien zostać skierowany na badania, które poświadczą rozpoznanie kamicy. Zazwyczaj zaczyna się od wykonania **ultrasonografii (USG) układu moczowego**, co pozwala na ocenę ich liczby, rozmiarów i lokalizacji. Badanie ultrasonograficzne może być przeprowadzone również u kobiet w ciąży, gdyż jest jest ono bezpieczne dla nienarodzonego dziecka.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Rozpoznanie choroby

Kolejnym wstępnym badaniem, które należy wykonać jest **zdjęcie przeglądowe (RTG) jamy brzusznej**. Pozwoli ono na wykrycie złogów nieprzepuszczalnych dla promieni rentgenowskich.

Tomografia komputerowa jest najbardziej dokładnym badaniem we wstępnej diagnostyce kamicy dróg moczowych. Wykonywana bez kontrastu, jak i z jego użyciem, pozwala na dokładne określenie cech kamieni, stanu dróg moczowych oraz czynności nerek i zaburzeń tych czynności.

Niekiedy w przypadku braku pewności co do właściwego rozpoznania, mimo wykonania wcześniejszych badań, lub braku możliwości przeprowadzenia tomografii, lekarze zalecają **badanie urograficzne**. Na czym ono polega? Pacjentowi podawany jest dożylnie środek kontrastujący, który przedostaje się z krwi do moczu. Następnie wykonuje się zdjęcie jamy brzusznej. Kontrast uwidacznia obraz całego układu moczowego. Specjalista może więc ocenić, między innymi przebieg anatomiczny i stan dróg moczowych chorego oraz zlokalizować miejsca, w których znajdują się złogi. Badanie to pokazuje kamienie nerkowe w postaci „ubytków" w kontraście.

Jak już pisaliśmy wcześniej, kamica nerkowa może rozwijać się bezobjawowo nawet przez kilka lat. Często obecność piasku nerkowego jest ujawniana w czasie **profilaktycznych ogólnych badań moczu**. Badanie to też jest jednym z podstawowych, które należy wykonać przy podejrzeniu kamicy nerkowej.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Rozpoznanie choroby

Bardzo często w przebiegu kamicy nerkowej mamy do czynienia z krwinkomoczem lub krwiomoczem. Czym różnią się one od siebie? Krwinkomocz to stan, gdy w moczu obecne są erytrocyty, ale jego kolor jest niezmieniony. Z kolei z krwiomoczem mamy do czynienia, gdy w moczu ilość erytrocytów jest tak duża, że jego krwiste zabarwienie widoczne jest „gołym okiem". Jeśli badanie ogólne moczu wykaże obecność bakterii i leukocytów, świadczy to o wystąpieniu zakażenia dróg moczowych.

W zestawie badań wykonywanych w przypadkach kamicy nerkowej powinno znaleźć się **badanie krwi**. Określa się wówczas stężenie takich substancji, jak: wapń, kwas moczowy, kreatynina, sód, fosfor czy potas. Z reguły inne parametry są w normie, a jeśli np. zanotujemy podwyższone wartości CRP, OB lub ilości leukocytów, można podejrzewać zakażenie dróg moczowych.

ROZPOZNANIE CHOROBY

następuje po:

- badaniu fizykalnym
- wywiadzie chorobowym z pacjentem
- USG układu moczowego
- RTG jamy brzusznej
- tomografii komputerowej
- badaniu urograficznym
- ogólnym badaniu moczu
- badaniu krwi

Materiał portalu abcZdrowie.pl

Partnerem poradnika jest producent leku

Fitolizyna

Leczenie kamicy nerkowej

Gdy lekarz ostatecznie potwierdzi, że mamy do czynienia z kamicą dróg moczowych, konieczne jest rozpoczęcie prawidłowego leczenia – nie tylko samej kamicy, ale również jej przyczyn, dzięki czemu łatwiej będzie zapobiec nawrotom schorzenia. Niestety, jeśli nie zadbamy o profilaktykę, prawdopodobieństwo ponownego wystąpienia objawów choroby jest bardzo duże. **W 15 proc. przypadków bez odpowiedniej profilaktyki już w ciągu pierwszego roku notuje się nawrót, w 40 proc. przypadków – w ciągu 3 lat, a aż u 50 proc. pacjentów – w ciągu 10 lat.**[4]

Pierwsze kroki, jakie należy podjąć, w przypadku kolki nerkowej to przede wszystkim uporanie się z bólem jej towarzyszącym. Konieczne jest zażycie środków przeciwbólowych – w zależności od stopnia nasilenia bólu podaje się słabsze lub silniejsze leki. Pomagają też preparaty rozkurczowe, które prowadzą do rozluźnienia mięśni moczowodu, dzięki czemu kamień szybciej przedostaje się z nerki do pęcherza i ból trwa krócej. Nie zmienia to faktu, że kolka nerkowa może trwać od kilku do nawet kilkunastu dni.

Szacunkowo, około 70 proc. chorych na kamicę nerkową można leczyć farmakologicznie.[5] Poza środkami przeciwbólowymi lekarz może zlecić pacjentowi leki przeciwzapalne, moczopędne czy ułatwiające defragmentację kamieni już powstałych i zmniejszające prawdopodobieństwo tworzenia się kolejnych. Gdy dojdzie do tego odpowiednia dieta i spożywanie dużych ilości płynów (od 2 do nawet 4 litrów dziennie), złogi uda się wydalić wraz z moczem, bez konieczności leczenia szpitalnego.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna®

Leczenie kamicy nerkowej

W przebiegu kamicy często dochodzi do zakażenia dróg moczowych. Kamienie blokują naturalny przepływ moczu, upośledzając drożność moczowodów, co sprzyja rozwijaniu się bakterii. W takich sytuacjach niezbędne może okazać się przepisanie antybiotyku oraz bezwzględnie przywrócenie prawidłowego odpływu moczu.

Zawsze jednak pozostaje te 30 proc. przypadków, kiedy leczenie farmakologiczne w trybie ambulatoryjnym jest niewystarczające. W takich sytuacjach zaleca się **leczenie szpitalne połączone z konsultacją urologiczną**. Kiedy należy brać pod uwagę tę opcję leczenia? Jeśli kolce nerkowej towarzyszy gorączka, która może sugerować zakażenie układu moczowego; jeśli pojawiają się problemy z oddawaniem moczu (bezmocz, skąpomocz) lub wreszcie jeśli leczenie farmakologiczne nie przynosi oczekiwanych efektów. Kamień może też być po prostu zbyt duży, by organizm poradził sobie z nim samodzielnie. Oblicza się, że złogi o średnicy do 9 mm mogą być wydalone samoistnie, ale kamienie ze średnicą 5 mm i większe zazwyczaj wymagają interwencji lekarskiej – często zabiegowej.

Najpowszechniejszym, tzw. „pierwszego rzutu", zabiegiem stosowanym do usuwania kamieni nerkowych z dróg moczowych jest **litotrypsja pozaustrojowa, czyli ESWL**. Polega ona na kruszeniu złogów przy pomocy krótkich tzw. „fal uderzeniowych" (shock waves), generowanych przez specjalne urządzenie, tzw. litotrypter, pozwalające zlokalizować kamień nerkowy i na nim skupić falę wysokoenergetyczną.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Leczenie kamicy nerkowej

Pokruszony kamień może być samodzielnie wydalony przez organizm człowieka. Twardsze kamienie wymagają powtórzenia zabiegu. Zabieg ten jest wykonywany w znieczuleniu.

W trudniejszych przypadkach korzysta się **z metod endoskopowych**. Wziernik można wprowadzić przez cewkę moczową i pęcherz (litotrypsja ureterorenoskopowa – URSL) albo przez powłoki brzuszne i miąższ nerki do jej wnętrza (nefrolitotrypsja przezskórna – PCNL). Przez ureterorenoskop lub nefroskop wprowadza się instrument, który kamień rozbija pod kontrolą wzroku (laser, sonda ultradźwiękowa). Drobne fragmenty rozbitego kamienia są odsysane, większe usuwane przy pomocy kleszczyków lub tzw. koszyczków.

Obecnie coraz rzadziej lekarze uciekają się do operacyjnego „otwartego" usuwania kamieni nerkowych.

Klasyczne chirurgiczne metody wskazane są jedynie w najtrudniejszych przypadkach.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Profilaktyka kamicy nerkowej

Uciążliwym objawom kamicy nerkowej można zapobiegać. Nawet jeśli raz doświadczyliśmy kolki nerkowej, możemy zabezpieczać się przed nawrotami. Odpowiednia i – co ważne – codzienna profilaktyka ma w przypadku tej choroby ogromne znaczenie.

Nawodnienie

Pierwszą i zdecydowanie najważniejszą zasadą zapobiegania kamicy jest spożywanie dużej ilości płynów. W ciągu doby należy pić minimum 2–2,5 litra płynów, a w przypadku kamicy cystynowej ilość tę trzeba zwiększyć do nawet 4 litrów. Dlaczego jest to tak ważne? Im więcej płynów pijemy, tym więcej nasz organizm wytwarza moczu, który zamierza wydalić. Przepływ moczu nasila się, więc mniejsze złogi łatwiej samoczynnie się wypłukują, a większe nie mają możliwości formowania się.

Duże znaczenie ma tutaj pora dnia, kiedy należy pić więcej. Warto spożywać dużo płynów po południu, wieczorem, przed snem, gdyż w porze nocnej mocz w sposób naturalny ulega zagęszczeniu, co może powodować łatwą krystalizację zawartych w nim składników mineralnych i wytrącanie się kamieni. Aby do tego nie dopuścić, należy go „rozcieńczyć" płynami spożytymi przed snem. W zapobieganiu zjawisku krystalizacji z pewnością pomagają specjalistyczne środki farmakologiczne, których delikatne moczopędne działanie dodatkowo wspomagają pracę układu moczowego. Pamiętajmy, że przyjmując tego rodzaju preparaty, musimy szczególnie dbać o stan nawodnienia naszego organizmu.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Profilaktyka kamicy nerkowej

Odpowiednie nawodnienie jest bardzo ważne także dla osób aktywnych fizycznie lub przebywających czy pracujących w wysokich temperaturach albo zimą w klimatyzowanych pomieszczeniach. Nie możemy dopuścić do tego, by ilość płynów, które tracimy, była wyższa od tych wypitych.

Bez odpowiedniej profilaktyki nawrót kamicy nerkowej pojawia się:

15% w ciągu pierwszego roku

40% w ciągu 3 lat

50% w ciągu 10 lat

Jednak nie tylko ilość dostarczanych do organizmu płynów jest ważna, ale istotna jest też ich jakość. Najbardziej wartościowa jest woda nisko zmineralizowana. Niewskazane są napoje z dużą ilością szczawianów, gdyż substancja ta sprzyja powstawaniu kamieni nerkowych. Zrezygnujmy z mocnej herbaty, kakao, soków i kompotów z agrestu, jeżyn czy rabarbaru.

Materiał portalu abcZdrowie.pl

Partnerem poradnika jest producent leku

Fitolizyna®

Profilaktyka kamicy nerkowej

W profilaktyce kamicy bardzo duże znaczenie ma dieta. W zależności od rodzaju kamieni nerkowych (szczawianowych, fosforanowych, z kwasu moczowego) zalecane lub zakazane są różne produkty spożywcze. Chodzi przede wszystkim o to, by nie dostarczać do organizmu substancji, z których mogą powstać kamienie.

Dieta

Najczęściej występującą kamicą jest **kamica szczawianowa.** W jej przypadku nie należy spożywać takich produktów jak:

- kawa naturalna
- mocna herbata
- szpinak botwinka
- szczaw
- kakao
- rabarbar
- suszone figi
- konserwy rybne
- konserwy mięsne
- czekolada
- produkty kiszone
- ostre przyprawy
- przyprawy z glutaminianem sodu

Ostrożnie należy również podchodzić do takich produktów, jak: mleko i jego przetwory, ziemniaki, buraki, świeża kapusta, sałata, marchew, orzechy, cukier, agrest, pomidory, nasiona roślin strączkowych, śliwki, mięso, jaja, ryby.

Korzystne z kolei będą soki owocowe, produkty pełnoziarniste, ogórki, kukurydza, cebula czy masło.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Profilaktyka kamicy nerkowej

W przypadku **kamicy fosforanowej** nie wolno spożywać takich produktów, jak:

- woda mineralna alkaliczna
- nasiona roślin strączkowych
- czekolada
- mocna herbata
- naturalna kawa
- kakao
- szpinak
- rabarbar
- szczaw
- przyprawy z glutaminianem sodu
- solone przetwory

Z kolei **ograniczyć** powinno się spożycie owoców, mleka, jajek, ziemniaków i innych warzyw. **Zalecane są** za to: mięso, ryby, wędliny, kasza gruboziarnista, makaron, pieczywo, miód, masło, soki, owoce cytrusowe.

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Profilaktyka kamicy nerkowej

Jeśli cierpimy na **kamicę moczanową**, absolutnie zabronione są takie produkty spożywcze, jak:

- baranina
- podroby
- wieprzowina
- ryby: szprotka, sardynka, śledź
- kawior
- czekolada
- orzechy
- kakao
- mocna herbata
- kawa naturalna
- rosół
- grzyby
- rośliny strączkowe

Do produktów, które powinno się **ograniczyć**, należą: produkty zbożowe, inne mięsa, ryby i drób. Z mięs dopuszczalne jest spożycie 100–150 g w ciągu dnia, ale tylko pod postacią ugotowaną.

Zaleca się z kolei picie wody mineralnej, jedzenie warzyw i owoców, ziemniaków, mleka, sera twarogowego chudego, miodu i cukru.

Kamica nerkowa jest jedną z najczęstszych chorób układu moczowego. Charakteryzuje się bardzo uciążliwymi dolegliwościami, przede wszystkim silnym bólem. Pamiętajmy jednak, że mimo jej skłonności do nawrotów, możemy ją leczyć i jej zapobiegać. Codzienna odpowiednia profilaktyka, dbanie o dietę, przyjmowanie dużej ilości płynów, unikanie stresu i przede wszystkim wnikliwa samoobserwacja skutecznie zminimalizują ryzyko zachorowania.

Autorem poradnika jest Redakcja portalu abcZdrowie.pl w konsultacji lekarskiej

Materiał portalu abcZdrowie.pl

Partnerem poradnika jest producent leku
Fitolizyna

Przypisy

[1] http://www.dbajonerki.pl/schorzenia-nerek/kamica-nerkowa, 2016.06.13

[2] http://www.dbajonerki.pl/schorzenia-nerek/kamica-nerkowa, 2016.06.13

[3] http://www.dbajonerki.pl/schorzenia-nerek/kamica-nerkowa, 2016.06.13

[4] http://www.dbajonerki.pl/schorzenia-nerek/kamica-nerkowa, 2016.06.13

[5] http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/uklad-moczowy/kamica-nerkowa-rodzaje-objawy-leczenie_34432.html, 2016.06.13

FITOLIZYNA. **Skład i postać:** Produkt złożony. Pasta doustna. Produkt zawiera nie więcej niż 4% (v/v) etanolu. **Wskazania:** Tradycyjny produkt leczniczy roślinny do stosowania w wymienionych wskazaniach, wynikających wyłącznie z jego długotrwałego stosowania. Tradycyjny produkt leczniczy roślinny stosowany pomocniczo w zakażeniach i stanach zapalnych dróg moczowych, w kamicy dróg moczowych (w drobnych złogach, tzw. piasku nerkowym) oraz profilaktycznie w kamicy nerkowej. **Przeciwwskazania:** Nadwrażliwość na składniki preparatu, niewydolność nerek, niewydolność serca. Uczulenie na którykolwiek ze składników. **Podmiot odpowiedzialny:** Herbapol Warszawa Sp. z o.o. Dodatkowych informacji o leku udziela: Polpharma Biuro Handlowe Sp. z o.o., ul. Bobrowiecka 6, 00-728 Warszawa, tel. +48223646100; fax. +48223646102. www.polpharma.pl. ChPL: 2012.11.20.

Tradycyjny produkt leczniczy roślinny do stosowania w wymienionych wskazaniach, wynikających wyłącznie z jego długotrwałego stosowania.

Przed użyciem zapoznaj się z ulotką, która zawiera wskazania, przeciwwskazania, dane dotyczące działań niepożądanych i dawkowanie oraz informacje dotyczące stosowania produktu leczniczego, bądź skonsultuj się z lekarzem lub farmaceutą, gdyż każdy lek niewłaściwie stosowany zagraża Twojemu życiu lub zdrowiu.